

Başvurucular 6384 nolu kanunla kurulan Tazminat Komisyonu'na basvurmalıdır

Demiroğlu ve diğerleri / Türkiye (Başvuru No. 56125/10) kararında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, oybirliğiyle, başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

Mahkeme, 23 Eylül 2013 tarihinden önce önüne getirilen bazı başvuruların iç hukukta tazminat verilmesi suretiyle çözümüne yönelik 6384 sayılı kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildiğini tespit etmiştir. Mahkeme, başvuru bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce önüne getirilmiş olmasına rağmen, 6384 sayılı kanunun niteliğini ve kabul edilişi sırasında içinde bulunan bağlamı dikkate alarak, iç hukuk yollarının tüketilmesi şartının başvurunun yapıldığı anda değerlendirilmesi genel kuralına bir istisna yapılmasının haklı görülebileceğini düşünmektedir. Bu karar kesindir.

Başlıca Olaylar

Başvurucular Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olup Baltaş (Türkiye) Belediyesi'nde çalışmaktadırlar.

19 Mart 2009 tarihinde başvurucular bir kısım maaş ve prim alacakları için işverenlerine karşı dava açmıştır.

21 Temmuz 2009 tarihinde ulusal mahkeme başvurucuları haklı bularak belediyeyi talep edilen meblağları ödemeye mahkum etmiştir.

6 Kasım 2009 tarihinde başvurucular ilk davada tespit edilen alacaklarıyla ilgili munzam zararlarının tazmini için yeniden dava açmışlardır. 26 Şubat 2010 tarihinde ulusal mahkeme belediyeyi bu munzam zararları da ödemeye mahkum etmiştir.

Başvurucular tarafından başlatılan icra takibine rağmen, bu iki mahkeme kararı halen uygulanmamıştır.

Şikayetler, usul ve Mahkeme'nin oluşumu

Başvuru Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önüne 16 Ağustos 2010 tarihinde getirilmiştir.

Başvurucular Sözleşme'nin 6. maddesini (adil yargılanma hakkı) ve 1 nolu protokolün 1. maddesini (mülkiyetin korunması) ileri sürerek kendi lehlerine verilen mahkeme kararlarının belediye tarafından uygulanmamasından şikayet etmektedirler.

Karar aşağıdaki yedi yargıçtan oluşan bir daire tarafından verilmiştir :

Guido **Raimondi** (İtalya), *başkan*,
Danutė **Jočienė** (Litvanya),
Peer **Lorenzen** (Danimarka),
Dragoljub **Popović** (Sırbistan),
Işıl **Karakaş** (Türkiye),
Nebojša **Vučinić** (Karadağ),
Paulo **Pinto de Albuquerque** (Portekiz), *yargıçlar*,

ve Stanley **Naismith**, *daire yazı işleri müdürü*.

Mahkeme'nin Kararı

İç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediği, kural olarak, başvurunun Mahkeme önüne getirildiği tarihte değerlendirilir. Ancak, bu kuralın, olayın özel şartlarıyla haklı gösterilebilecek istisnaları da yok değildir.

Mahkeme, 23 Eylül 2013 tarihinden önce önüne getirilen, yargı kararlarının uygulanmaması ve geç uygulanması ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere, bazı başvuruların iç hukukta tazminat verilmesi suretiyle çözümüne yönelik 6384 sayılı kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildiğini tespit etmiştir. Bu kanunla kurulan tazminat komisyonu önüne başvurular, kanunun yürürlüğe girme tarihinden itibaren altı ay veya Mahkeme'nin kabul edilmezlik kararından itibaren bir ay içinde yapılmalıdır.

Dolayısıyla bu hukuk yolu başvuru için erişilebilir bir yoldur.

6384 sayılı kanunla getirilen hukuk yolu, davalı Devletin, mahkeme hakkı ve/veya mülkiyet hakkı aykırılıklarını telafi etmesine, hatta bu yapısal sorunla ilgili Mahkeme önündeki başvuruları tamamen sonlandırmasına imkân tanıma amacı taşımaktadır.

6384 sayılı kanunla öngörülen hukuk yolu [Ümmühan Kaplan](#) davasında pilot karar usulünün uygulanmasından sonra alınan önlemler çerçevesinde yer almaktadır. Mahkeme, davalı Devletin, Avrupa Konseyi tavsiye kararları ve Interlaken, İzmir ve Brighton konferanslarının sonuç bildirgeleri ışığında iç hukuk düzeyindeki bu tip sorunları çözerek Sözleşme sisteminde üzerine düşen sorumluluğu yerine getirdiğini ilgilie not etmektedir. Böylece Devlet, ilgili kişilere daha hızlı bir telafi imkanı sunarak Sözleşme'de belirlenen hak ve özgürlükleri Sözleşme'nin 1. maddesinde öngördüğü gibi tanımakta ve çok sayıdaki benzer başvuruyu incelemek durumunda olan Mahkeme'nin iş yükünü hafifletmektedir. Aynı yapısal sorundan kaynaklanan çok sayıdaki bireysel başvuruya ulusal düzeyde bir çözüm sunarak, davalı Devlet Sözleşme sisteminin temelinde bulunan ikincillik ilkesini de işletmiş olmaktadır.

Sonuç olarak Mahkeme, başvuru bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce önüne getirilmiş olmasına rağmen, 6384 sayılı kanunun niteliğini ve kabul edilişi sırasında içinde bulunan bağlamı dikkate alarak, iç hukuk yollarının tüketilmesi şartının başvurunun yapıldığı anda değerlendirilmesi genel kuralına bir istisna yapılmasının haklı görülebileceğini düşünmektedir.

Mahkeme, başvuru sahiplerinin, ilk kabulde erişilebilir bir yol olan ve şikâyetlerini sonuca bağlamak için makul perspektifler sunan 6384 sayılı kanunla kurulmuş tazminat komisyonuna başvurmaları gerektiğine hükmetmiştir. Başvuru, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle reddedilmelidir. Bununla birlikte, bu hüküm, tazminat komisyonu ve ulusal mahkemeler tarafından verilecek kararlar ışığında bu kanunla açılan hukuk yolunun etkinliği ve gerçekliğinin denetlenebilmesi ihtimalini hiçbir şekilde etkilememektedir. Her halükârda bu hukuk yolunun etkinliğiyle ilgili ispat yükü davalı Devlete düşecektir.

Bu karar sadece Fransızca olarak mevcuttur.

Bu basın bildirisi Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından kaleme alınmış olup, Mahkeme'yi bağlayıcı nitelikte değildir. Mahkeme tarafından verilen kararlar ve mahkeme hakkında ek bilgiler www.echr.coe.int internet adresinden elde edilebilir. Mahkemenin basın açıklamalarına abone olmak için lütfen şu adrese üye olunuz: www.echr.coe.int/RSS/fr veya bizi Twitter'da takip ediniz [@ECHR_Press](https://twitter.com/ECHR_Press).

Basın iletişim bilgileri

echrpress@echr.coe.int | tel: +33 3 90 21 42 08

Denis Lambert (tel: + 33 3 90 21 41 09)

Tracey Turner-Tretz (tel: + 33 3 88 41 35 30)

Nina Salomon (tel: + 33 3 90 21 49 79)
Jean Conte (tel: + 33 3 90 21 58 77)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ihlal edildiği iddiaları hakkında karar vermek üzere Avrupa Konseyi'ne üye devletler tarafından 1959 yılında kurulmuştur.